

gjældende, at man paa Landet kunde have slaet flere Communer sammen og ladet dem vælge sammen, saa lægger det ærede Medlem ikke Mærke til, at man da vilde have faaet en ny og ganske mærkværdig Afvigelse fra hele Grundloven, idet man jo heelt igjennem er gaaet ud fra, at Valgene skee communeviis; det er Tilfældet i Kjøbenhavn, det er Tilfældet i alle vore Kjøbstæder, og hvorledes kan det da falde Nogen ind paa Landet, at ville slaae flere Communer sammen! Dette vilde være en Afvigelse, som det ikke let kunde falde Nogen ind at beslutte. Det staaer i Grundloven aldeles klart, at der skal vælges en Valgmand i hver Sogneforstanderskabskreds — det er en Bemærkning, jeg gjør med Hensyn til det ærede Medlem for Ringkjøbing Amt (Sylv. Sorgenen) — og det vilde altsaa være et fuldkomment Grundlovsbrud, naar man i Valgloven slog flere Sogneforstanderskabskredse sammen, thi der staaer med aldeles klare Ord: „en Valgmand“ — ikke „til“, men „i hver Sogneforstanderskabskreds“. — Den 5te midlertidige Bestemmelse har jo spillet en stor Rolle her, og man vedbliver at drage den frem. Jeg har gjort og gjør hervedes gjældende, at dersom man dengang vilde have indsat Noget om Forholdstalsvalgmaaden med Hensyn til Valgmandsvalgene, vilde dette kun kunne være skeet, naar man vilde give en ny Valglov med det Samme; men man vilde ikke give nogen ny Valglov, men kun som Undtagelse — thi det staaer jo som en midlertidig Bestemmelse — bringe de første Valg frem. Det er en Bygning, som man giver mange Love, naar man erkjender, at Lovens Bestemmelser ikke kunne følges i Overgangstilstanden, men at der maa gives afvigende Regler for at komme ind paa den nye Tilstand. Exempler herpaa kjende vi fra mange Love, hvor man ligesom her har givet midlertidige Bestemmelser, Noget, man ikke behøvede, naar man ikke vilde afvige fra de Regler, som ere opstillede i den paagjældende Lov; men netop fordi man har villet afvige derfra, har man stillet midlertidige Bestemmelser op for Overgangstiden. Dette har man gjort her; man har sagt: Vi kunne ikke strax komme til fuldstændige Regler for Valgene i det Hele

taget, saaledes som disse skulle være, vi maae undtagelsesviis give en midlertidig Bestemmelse for at komme igjennem første Gang, og saa har man givet denne, forbeholdende udtrykkelig i Grundloven, at, hvad der angaaer Valgene i Fremtiden, henvises til Valgloven. Dette forekommer mig at være saa correct og i saa god Overensstemmelse med den Fremgangsmaade, som er brugt ved mangfoldige andre Love, at Ingen maatte kunne indvende det Mindste derimod. Det er jo aldeles klart, at den Maade, hvorpaa Valgmændene i Kjøbstæderne ere valgte efter den midlertidige Bestemmelse og tidligere, hvor Fleertallet kunde vælge samtlige Valgmænd, har medført, at der ingen Interesse vides fra Valgernes Side; der møder meget Faa, da Valgerne iforveien vide med sig selv, at naar de ikke ere enige med Majoriteten, kunne de ikke udrette det Mindste. Men jeg siger nu, at hvis Forholdstalsvalgmaaden anvendes ved Valgmandsvalgene, vil det vise sig, at Valgerne, som da have Udsigt til at udrette Noget ved at møde, ville møde, og at der vil komme et ganske andet Liv i Valgene ogsaa med Hensyn til Landstinget, end man ellers kan gjøre Regning paa. — Jeg har aldrig stillet Noget op, der skulde være i Demokratiets Interesse; deri er jeg fuldstændig enig med det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Vilse), at det kan være i den Ænes Interesse paa een Tid og i en Andens paa en anden Tid, i Æns Interesse paa eet Sted og i en Andens paa et andet Sted, men jeg siger, at naar man vil følge Grundlovens Anviisning om, at Landstingsvalgene skulle skee efter Forholdstalsvalg, maa man begynde med Forholdstalsvalgene ved Valgmandsvalgene, netop fordi Grundloven vil, at Minoriteterne skulle frem, og de kunne ikke komme frem paa nogen anden Maade. Jeg vil, at Grundloven skal skee Fyldest uden Hensyn til, hvad der gavner eller ikke gavner Demokratiet. Den, som stemmer efter, hvad han troer, der gavner eller ikke gavner Demokratiet, vil ikke handle rigtigt. — Jeg er fuldstændig enig med det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds (Klein) i, at der ingen Fare vil være ved, at Loven ikke kommer ud denne Gang, og han gjorde mig den Tjeneste at slutte sig